

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema
Relaties

Fier strijdt tegen geweld

Willemijn van Dam (41) werkt sinds anderhalf jaar op de communicatieafdeling van Fier.

VERDER IN DIT NUMMER

- CSG Augustinus
- Heldensokken maken wereld mooier

KEURMERK
straat
krant

PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Interactie zonder inloggen

Tijdens het opruimen van de zolder vind ik in een doos oude ansichtkaarten terug van Pippi Langkous, het bekende en verfilmde prachtverhaal geschreven door Astrid Lindgren. Pippi werd tijdens haar avonturen vergezeld door haar vriendjes Tommy en Annika en haar twee dieren: paard Witje en aapje meneer Nillsson. Pippi smolt de harten van velen, omdat ze eigenlijk alles durfde en met iedereen praatte. Astrid Lindgren bedacht het karakter Pippi, omdat zij haar dochter verhaaltjes voorlas die nog steeds tot de verbeelding spreken.

Tegenwoordig bestaat er gelukkig nog interactie door met mensen op straat te praten: een verwarde vrouw loopt heen en weer bij een busstation. Ze probeert te kijken op de aangegeven tijden in een bushokje en de omstanders raken geïrriteerd, omdat de vrouw te dichtbij staat. Opeens richt iemand zich tot haar en vraagt: 'Waar moet u naartoe mevrouw?' Uiteindelijk wijst hij haar de goeie wachtplek. Een man zit al lang op een traprede buiten, hij heeft nog geen slaapplek voor de nacht. Velen lopen hem voorbij, enkelen leggen kleingeld neer in de daarvoor bestemde mand. Hij zucht diep en hunkert naar menselijk contact. Een vrouw vraagt hem uitnodigend: 'Hoe gaat het met u, wilt u koffie?' Even later gaan ze samen de trap op en zijn loopje is lichter, anders.

Het gaat er uiteindelijk niet om hoe heldhaftig iemand is of om het aantal contacten of relaties. Een citaat van Loesje: "Moet ik inloggen om met je te praten of kan dat zo".

Anna de Ruiter

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is 90 cent voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

REDACTIE

Marja Hillenga	Marieke Werkman
Cherinda Zwier	Wietske Aupers
Arnold de Meijer	Rudy Vane
Anna de Ruiter	Robby Bakker
Robert van Bergen	Frits Croes
Bert Loos	Maarten Vermeulen

HOOFDREDACTIE

Dominique Krauts	VORMGEVING
	Dinah Jellema

EINDREDACTIE

Sofie Risamena

FOTOGRAFIE

Suzanne Posthumus	Chico Bolt
Jaap ten Hoove	Wim Mijlof
Frits Blom	Theo Koelmans

VASTE COLUMNISTEN

Gerard Lohuis	Jaap Krol
Fokko Oldenhuis	Wilma Bouma
Natalja Oosterbaan	Eddy Sikma
Chantal Kuipers	Lydia Tuijnman
Gerlinde Spaan	Dick Bijmolt

FOTOGRAFIE COVER

Chico Bolt

STRIP

Ido Dijkhuis	PUZZEL
	Luuk Kobes

ILLUSTRATIES

Paul Kimkes	DRUK
Robby Bakker	Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN

Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK

Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers, dichters, tekenaars en fotografen uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS

Eddy Posthumus	Yvonne Ottens
Jeffrey Visser	

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE

Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE

WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
twitter.com/De Riepe
bankrek. NL381INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

ISSN
2405-769X

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

INHOUDSOPGAVE

CSG AUGUSTINUS

4

Zoals al aangekondigd in het februari-nummer van straatmagazine De Riepe, volgt in dit nummer de laatste bijdragen van leerlingen van 5 vwo van Christelijke Scholengemeenschap Augustinus.

14

FIER STRIJDT TEGEN GEWELD

Fier is een landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties en biedt hulp bij loverboyproblematiek, eer gerelateerd geweld, mensenhandel, kindermishandeling, huiselijk geweld, seksueel geweld en vroegkinderlijke trauma's.

HELDENSOKKEN MAKEN WERELD MOOIER

20

'Alleen in Nederland al zijn 58.000(!) mensen afhankelijk van kledinginzameling voor hun kleren en comfort. Sokken worden vaak na gebruik weggegooid en zijn juist het hardst nodig', aldus een woordvoerder van het Leger des Heils. Let's do Goods is daarom een sokkenactie begonnen.

Koken met een missie

9

Businessclub

22

Marieke Werkman

10

Bie pad en weg

23

Gekkenwerk

11

Kruiswoordcrypto

23

Kunst op straat

12

Horoscoop

24

Het bijzondere geluk

13

Straatklinkers

25

Oet Kloosterholt

16

Businesscluboverzicht

26

Werk in uitvoering

17

Opvanginstellingen

27

Recht en krom

18

Straatkanjers

28

Jaap Krol

19

CSG Augustinus start dak- en thuislozenproject

Door Arnold de Meijer ism Dirk Spijk

Zoals al aangekondigd in het februari-nummer van straatmagazine De Riepe, volgt in dit nummer de laatste bijdrage van leerlingen van 5 vwo van Christelijke Scholengemeenschap Augustinus. Ondanks het coronavirus mag het resultaat er zijn. Bovendien is het belangrijkste dat ons oordeel ten aanzien van daklozen, door de verschuivende inzichten van de leerlingen, milder is geworden. Het kan ons tenslotte allemaal gebeuren.

Een dak boven je hoofd

Rijk van Putten, Michel Pluim, Bas van Wijk en Jim Pot

Wat heb je als jongere op de middelbare school met daklozen? Eerlijk gezegd, heel weinig tot niets. Toch kwam de wereld van dak- en thuislozen even heel dichtbij toen wij bij ons op het CSG Augustinus een project rond dit onderwerp gingen doen. Een bijzonder onderdeel van dit project was een College Tour. Allerlei deskundigen beantwoordden vragen van scholieren. Een van die deskundigen was wethouder Inge Jongman.

Wij hebben haar een paar weken later geïnterviewd over daklozen, want we zaten nog steeds met een paar vragen. Ze is wethouder Zorg en Welzijn en is dus verantwoordelijk voor de daklozen in de gemeente. Wij wilden graag weten wat de gemeente precies doet voor de daklozen in Groningen.

Projecten

Een van de projecten waarover onze wethouder vertelde heet "Onder de panne". 'Daklozen kunnen naar de opvang gaan, maar soms hebben mensen ook een kamer over. Daar kunnen daklozen dan heen gaan voor een gratis overnachting. Ze kunnen naar de opvang, maar soms is het fijner bij mensen thuis, om bijvoorbeeld even op adem te komen', vertelt Inge. Een ander project is om voor bepaalde groepen daklozen extra huisvesting te organiseren zoals in Harkstede. In Harkstede is een opvang die rustiger is dan die in de binnenstad. Aan hen wordt de gelegenheid geboden om rustiger te wonen en te werken aan hun leven.

Opvang

De wethouder vertelde ook over een speciale opvang voor vrouwen, bijvoorbeeld voor vrouwen die vanwege huiselijk geweld het huis hebben moeten verlaten. 'Stichting Wender zorgt daar goed voor. Wender gaat ook over de nachtopvang. Er is een sociaal pension waar men kan verblijven. Bij de opvang wordt er vooral gekeken naar de doelgroep. Door te kijken naar de behoeftes van de doelgroepen zijn er verschillende soorten opvang ontstaan. Verder zijn er mensen die dakloos geweest zijn en zichzelf steeds beter hebben weten te redden en weer een huurwoning hebben. Sommige mensen zijn daar nog niet aan toe en kunnen een tussenstop maken, in een woonvorm die hen voorbereidt op zelfstandigheid.'

Housing First

Landelijk is er heel erg ingezet op een eigen dak boven je hoofd. 'Eerst een huis hebben is belangrijk, om terug te komen in de maatschappij, zodat de focus niet ligt op verblijven in de opvang, maar vooral terugkeren naar de maatschappij. Mensen hebben aangegeven dat, nu ze een eigen plek hebben, ze weer tot rust kunnen komen en dat ze weer kunnen werken aan hun doelen. Door de coronapandemie verblijven nu veel daklozen op een tijdelijke woonlocatie. Dat blijkt een erg positief effect te hebben en daarom was het laatst al op het landelijk nieuws. Helaas zijn veel van deze locaties tijdelijk en moeten de

daklozen vertrekken als de coronapandemie over is. Maar de gemeente werkt ook samen met wooncorporaties om onderdak voor daklozen te regelen', aldus de wethouder. Dit wordt "Housing First" genoemd. Want het blijkt dat een dak boven je hoofd regelen, daklozen erg goed doet. Eerst maar eens een dak boven je hoofd en dan zien hoe het verder moet. Als het aan wethouder Inge Jongman ligt komt dat dak er.

Dakloos word je in het verleden

Nina Oostra

Waar begint het zijn van een dakloze? Op het moment dat je geen plek meer hebt om thuis te komen? Of zodra je geen cent meer hebt om uit te geven? Het begint denk ik toch iets verder terug, vanaf het moment dat jij je eerste stappen zet. Dakloos zijn word je niet zomaar, vaak begint dit in de jeugd. Het lijkt wel alsof jouw jeugd één grote voorbereiding is op de wereld die jou te wachten staat zodra je het nest verlaat. Maar wat als deze voorbereiding een grote warboel is, problematisch en zonder stabiele ouders? Dit is vaak het geval bij daklozen.

Onlangs heb ik op school een dak- en thuislozenproject gehad, waar ik mij meer ging verdiepen in dak- en thuislozen. Voor dit project heb ik het boek Donkerder gelezen, van Ritzo ten Cate. Het boek sprak mij erg aan, omdat het heel echt is. Dat komt omdat het verhaal van de hoofdpersoon Rogier een waar gebeurd verhaal kon zijn. Rogier heeft een onstabiele jeugd en maakt veel ongelukkige dingen mee in zijn thuissituatie. Een goede vriend van hem, René, zit in een hetzelfde schuitje. Er is alleen één verschil; Rogier heeft een vangnet, René niet. Rogier zijn vader staat voor hem klaar als het nodig is en hij heeft veel vrienden. René zijn situatie is op dat gebied een stuk slechter, hij kan op niemand rekenen. René en Rogier maken in het verhaal beiden een heftige gebeurtenis mee. Rogier wordt geholpen, René niet. Wie wordt er dakloos denk jij?

Wat ik hiermee wil duidelijk maken, is dat de omgeving en thuissituatie van een kind/tiener zó belangrijk zijn. Deze

jaren vormen je en maken wie jij bent en hoe je je gedraagt. Logisch dat iemand zoals René, zonder een ondersteunende familie, op straat eindigt en zich misdraagt. Hij wéét niet anders. Zo zijn er in de echte wereld verhalen zoals Rogier, maar ook zoals René. Het is altijd goed in gedachten te houden dat een Rogier zomaar een René kan worden, en dat dit afhangt van de situatie en de persoonlijke omgeving.

Bankjes met middenleuning

Timo de Bakker

Op een rustige zondagmorgen loop ik door de stad, via de Grote Markt, langs de Martinatoren naar het Martiniekerkhof. Hier zie ik een man op een bankje liggen. Ik krijg de indruk dat het een dakloze man is. Dan komt er een andere man aanlopen die hem wakker maakt en wegjaagt van het bankje. Later zie ik een bericht in de krant over bankjes in de stad “dakloos-proof” maken. Daklozen lijken niet zo gewenst op onze bankjes. Aan de ene kant is dit volledig begrijpelijk, aangezien iedereen soms rust nodig heeft en lekker in het parkje op een bankje een broodje wil eten. Aan de andere kant heeft het met het hebben van een huis niks te maken. Iemand zonder adres heeft toch echt net zoveel recht op dit bankje.

Een kennis van mij werkt bij de gemeente. Zij vertelde mij dat er toch echt weleens geklaagd wordt over daklozen op bankjes. Tegenwoordig zie ik vaak op bankjes in de stad een leuning midden op het bankje. Dit is om te voorkomen dat er mensen gaan slapen op deze bankjes en daarmee het hele bankje innemen. Dit vind ik een goed initiatief. Zo is er meer ruimte en kunnen er meer mensen gebruik maken van deze bankjes. Maar dan vind ik wel dat er een vervanging moet komen. Je kunt het de daklozen niet lastig maken en vervolgens geen alternatief bieden! Misschien een opvang voor overdag of een plek in de stad waar een hoop oude matrassen neergelegd wordt en de daklozen toch even kunnen liggen. Ook een optie kan zijn dat er meer bankjes naast elkaar worden geplaatst. De een zonder leuning in het midden, de ander met een leuning in het midden. Zo heb je toch een soort tussenweg. In deze bijzondere tijd moet je toch een beetje met elkaar rekening houden.

In gesprek met Ritzo ten Cate Kijk niet weg!

Door Dolf Bosch Fotografie Chico Bolt

Vorig jaar schreef Ritzo ten Cate de roman *Donkerder*. Centraal thema is: hoe wordt iemand dakloos. Ritzo verdiept zich al langere tijd in het leven van daklozen. Hij zette in 2013 “Gewoon een kop koffie” op. “Gewoon een kop koffie” is beter bekend onder de naam “Groninger daklozenwandelingen”.

De stadswandelingen geven daklozen de kans om hun levensverhaal te vertellen, terwijl ze de stad vanuit het perspectief van een dakloze laten zien. Wij hadden een vraaggesprek met een man met een missie.

Waarom besloot u bezig te gaan met het straatleven en daklozen?

Omdat ik op een gegeven moment in Utrecht had samengewerkt met een paar daklozen en ik toen eigenlijk niet meer weg kon kijken. In Utrecht had ik meegeholpen met een theatervoorstelling waar drie daklozen in voor kwamen. Door de theatervoorstelling moest ik een paar weken optrekken met daklozen en toen ik weer in Groningen kwam, kon ik de ogen niet weer sluiten. Aanvankelijk keek ik niet weg en gaf ik ze wat geld, maar op den duur vraag je jezelf af of je misschien meer kan doen voor daklozen. Het is niet zo dat ik van het ene op het andere moment besloot nu ga ik iets met daklozen doen, het is eigenlijk geleidelijk tot stand gekomen.

Waarom was u zo geïntrigeerd door de daklozen die u daar hebt ontmoet?

Wat me het meest raakte was de herkenning. Een dakloze is ook een mens. In Utrecht leerde ik Remco kennen, hij was net iets ouder dan ik, had ook gymnasium gedaan en had eerst ook een goede baan. Remco werd echter wel dakloos en als je dan met zo iemand praat, merk je meestal nog ontzettend veel overlap. Ik heb ook een verhaal gehoord over iemand die dezelfde studie als ik gedaan had, en ik woonde in Groningen en hij in Soedan. Na zijn studie werd hij opgeroepen en moest hij mensen afschieten. Hij wou dat echter niet en hij besloot te vluchten naar Nederland waar hij illegaal en dakloos was. Ik was ook gefascineerd door het totaal andere, maffe leven van de straat.

Hoe komt het volgens u dat, ondanks dat Nederland bekend staat als eerste wereldland, we nog steeds daklozen hebben?

Volgens mij is dakloosheid niet een financieel probleem. De oorzaak is vaak juist dat er iets is misgegaan bij de hechting en aansluiting met andere mensen. Wat je bij alle thuislozen ziet die ik heb ontmoet, is dat er in hun vroege jeugd iets is misgegaan met bijvoorbeeld hun moeder of vader. Daklozen hebben hierdoor niet geleerd dat je mensen kan vertrouwen en als je dat vanaf je jonge jaren al meedraagt, is het vaak nog moeilijk om op latere leeftijd daarvan af te komen. Als je in je kern je niet vertrouwd voelt bij andere mensen, is het ook veel moeilijker om goed een sollicitatiegesprek door te komen. Tot corona konden mensen elkaar vrij zien, maar nu moeten we oppassen met wie we zien. Een dakloze ervaart eigenlijk hetzelfde, maar dan nog extremer. Door de afwezigheid van goede aansluiting stapelen de problemen voor daklozen zich op totdat ze door een luik vallen en dan dakloos worden.

Wat voor effect hebben lockdowns op daklozen?

Gek genoeg merken daklozen niet veel van lockdowns. De meeste daklozen zijn al heel eenzaam omdat ze geen aansluiting hebben. Ze leven op straat en daar verandert eigenlijk niets aan. Ik sprak tijdens de vorige lockdown met wat jongens en die vertelden dat ze eigenlijk alles al als dakloze meegemaakt hebben en dat ze de lockdowns ook wel overleven. Een zei zelfs "ik heb al zoveel drugs naar binnen gewerkt dat corona niks is". Hij maakt hier

wel een grapje over, maar de waarheid is dat ze wel aan andere dingen denken dan corona. Ik denk dat daklozen over het algemeen minder lijden dan mensen die dreigen dakloos te worden.

Doet u naast "Gewoon een kop koffie" nog iets voor daklozen?

Nee, op dit moment niet, afgezien van dingen die we nu op het CSG Augustinus doen met een groot daklozenproject. Ik ben al heel trots op wat ons gelukt is met "Gewoon een kop koffie". Dat we nog tot voor kort de wandelingen hebben gegeven laat wel zien dat het helpt om daklozen en niet-daklozen bij elkaar te brengen. In de tussentijd heb ik nog het boek Donkerder geschreven. Ik doe nog wel veel interviews en projecten op scholen. Ik merk gelukkig dat ik door het boek, de projecten en de wandelingen mijn bijdrage kan leveren om Nederland dak- en thuisloosvriendelijker te maken.

Welk advies zou u de lezer mee willen geven om daklozen te helpen?

Het allerbelangrijkste wat ik kan zeggen is, kijk niet weg. Als je niet wegstapt gebeurt er veel meer. Als je niet wegstapt dan moet je er iets mee en kan je het dus niet negeren en dan raak je gemotiveerd om eens een dakloze te helpen. Zo ging het met mij ook en omdat ik niet wegstapt zie ik, als ik een dakloze zie, een normaal persoon waarmee het niet zo lekker gaat. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor daklozen, maar kijk ook niet weg bij iemand met wie het niet zo lekker gaat of iemand die dreigt dakloos te worden. Dus wat je ook doet: kijk niet weg. ♦

KOKEN MET EEN MISSIE

Relatieloos snacken

Door Lydia Tuijnman

Omdat ik een echte *pleaser* was. kreeg mijn man vaak iets lekkers opgediend. Zelfs voor de tv, want waar Koning Voetbal heerst moeten goede vormen soms wijken. Ook kreeg hij, omdat hij wat volume heeft bij te houden, vaak een grotere portie op zijn bord dan ik. En toen, *out of the blue*, werd ik ervan beschuldigd een *feeder* te zijn. Zo'n iemand die een monsterachtig dik persoon voedsel aandraagt en zodoende willens en wetens de situatie in stand houdt. Ik was verbijsterd. Ik? Een feeder? Omdat ik net het allerlekkerste hapje van mijn bord op het zijne schoof? Ik wist niet wat ik hoorde! Sindsdien is het gedaan met het culinair pleasen in deze relatie. De enige die nog lekkere hapjes krijgt ben ik.

De lekkerste gehaktloze gehaktballetjes voor 1 persoon
Geïnspireerd op Ottolenghi. Snijd 1 fikse aubergine in blokjes van 2 à 3 centimeter. Doe ze in een schaal en bestrooi ze met zout en peper en giet er 2 eetlepels goede olijfolie overheen, goed roeren zodat alle blokjes een beetje met de olie in aanraking komen. Zet de oven op 160 graden en strooi de blokjes op een bakblik, laat ze 30 minuten in de oven garen. Schud ze halverwege even om. Pas op dat ze niet verbranden. Laat ze afkoelen en hak ze wat kleiner, maar niet al te fijn. Voeg 30 gram Hüttenkäse, een half geklutst eitje, drie eetlepels geraspte Parmezaanse kaas, twee fijngehakte tenen knoflook, een halve eetlepel meel, een handvol paneermeel en wat zout toe. Goed mengen. Golfbal-formaat balletjes die je in een paar minuten mooi bruin bakt in een anti-aanbak-koekenpan met zonnebloemolie. Zelig op net gebakken brood of in een pittige tomatensaus bij spaghetti.

Arm om je bord bij het eten, aangezien de rest van het huishouden het afgunstig nakijken heeft.

MARIEKE WERKMAN

Illustratie Robby Bakker

Tijdens mijn studententijd logeerde ik regelmatig bij een vriendin in Amsterdam. Iedere keer waren we steevast van plan om de stad in te gaan. Uiteindelijk kwamen we de bank niet af, want het was bij haar thuis al zo knus. We hadden genoeg aan elkaars gezelschap, met wijn en Japanse mix binnen handbereik.

De terugreis had ik zo gepland dat ik in Zwolle net op tijd kon overstappen op de allerlaatste trein richting Groningen. Ik maakte het een keer mee dat de trein naar Zwolle vertraging had. In Zwolle reed de trein naar Groningen voor mijn neus weg. Op het perron stond ik verdwaasd om me heen te kijken. Tja, wat nu? Er woont familie in Zwolle. En, mijn ouders konden er binnen een uur zijn. Maar ik wilde ze niet midden in de nacht wakker maken.

Op zoek naar een hotel liep ik het centrum in. Alles was gesloten op zondag. Het was er uitgestorven. De adrenaline gierde ondertussen door mijn lijf. Want waar kon ik de nacht doorbrengen totdat de eerste trein naar huis vertrok?

Op het station teruggekeerd zag ik een medewerker van de NS. Ik legde uit dat ik de allerlaatste trein had gemist. En dat ik nu geen onderdak heb. De robuuste man zei vriendelijk: 'O joh, je mag wel in onze kantine zitten. Die is 's nachts open. Loop maar effe met mij mee.' De compacte man liep voor me uit een trap op en wees naar een grote ruimte. In de felverlichte kamer stond een witte lange tafel met daaromheen plastic rode kuipstoelen. De man zei: 'Je mag koffie pakken zoveel je wilt.'

In het holst van de nacht dronk ik bakken gore automatenkoffie. Ik heb geen oog dicht gedaan, want op ieder moment kon er iemand de kantine binnenlopen. Althans, daar vreesde ik voor. Eigenlijk was ik bang dat er een enge man de kantine zou binnenstormen. Mijn telefoon lag in mijn handpalm om bij nood, alarm te kunnen slaan. Er gebeurde helemaal niets.

GEK KEN WERK

Ik mag hem wel

Door Gerard Lohuis Fotomontage Suzanne Posthumus

'Ben je er nu alweer?', Wout laat me binnen en zonder om te kijken loopt hij de gang in. Ik ben een noodzakelijk kwaad en zo behandelt hij me al enkele jaren. In al die jaren is zijn woning hetzelfde gebleven. De gang is kaal, spinrag aan het plafond en de woonkamer doet er niet voor onder. Een grote lege ruimte met een werkbank. In de slaapkamer ligt al jaren een grijs matras en is wat eens een vogeltjesmotief was, in het grijs ten onder gegaan. De verjaardagskalender op het toilet bevat een naam, die van zijn overleden moeder. Mijn eerste kennismaking met Wout kwam niet op zijn verzoek tot stand. In het dorp zorgde hij voor opschudding en menig dorpsbewoner had al eens bij de burgemeester geïnformeerd wat er met Wout aan de hand was. De ene keer was het naar aanleiding van overlast, een andere keer omdat men zich zorgen om hem maakte. Iemand die probeerde met Wout in gesprek te komen, kon steevast rekenen op een heftige uitval van zijn kant. Wout wil niet met anderen omgaan en dat is na twee minuten duidelijk. Daarna ga je vanzelf met een boog om hem heen. Totdat het genoeg was. De burgemeester wilde weten of Wout voorgoed opgenomen moest worden vanwege de overlast en zorg die hij nodig had.

'Jij moet niet menen dat je recht hebt om hier binnen te komen', waren de eerste woorden die hij me toebeet toen ik na aankondiging bij hem op de stoep stond. Vijf minuten duurde het voor hij begreep dat hij toch maar beter met

me in gesprek kon gaan, wilde hij verdere problemen afwenden. Het was me duidelijk dat hij voldoende besef had van de dreiging vanuit het dorp en dat hij bewust was van zijn houding. Het lege huis, de zonderlinge Wout, het merkwaardige eerste gesprek en een verplichte voortzetting van contact met mij, zouden volgen. Inmiddels heb ik drie jaar een gedoogstatus bij hem. Mijn functie is even simpel als duidelijk: ik kan hem op tijd melden welk gedrag in het dorp niet getolereerd wordt, hij hoort het zonder blikken of blozen aan om te melden dat hij niet van plan is zich aan te passen. De praktijk leert dat hij dat wel doet, maar nooit zal toegeven. Daarmee heeft hij een gedoogstatus met verblijf in het dorp verdiend. We zijn aan elkaar verbonden maar Wout zal het nooit op prijs stellen. Wout geniet niet van contact met anderen en leeft het liefst in zonderlinge teruggetrokkenheid en heeft genoeg aan zijn onnavolgbare gedachtegoed.

Toch is er wel iets gebeurd. Wout vertelde me onlangs dat hij twee bioscoopkaartjes had gekregen voor een film en vroeg mij of mijn vrouw met hem mee wilde naar de film. Hij meende het oprecht en het raakte me dat ik hem moest teleurstellen. In zijn wereld kan zo iets, in de mijne niet. Dat is nu precies waar het steeds bij hem misgaat. Toch zijn we een bijzonder stel. Ik mag hem wel.

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij BuurtzorgT

KUNST OP STRAAT

Op zoek naar een verloren tijd

Door **Natalja Oosterbaan** Fotografie **Theo Koelmans**

In het leven ontwikkelen we niet alleen relaties met andere mensen, maar soms ook met levenloze objecten. Waar intermenselijke relaties nogal eens gedoemd zijn te mislukken, zijn die met voorwerpen vaak een langer leven beschoren.

In Haren heeft het kunstenaarsduo Gerard Groenewoud en Tilly Buij een kunstroute uitgezet die langs verschillende bronzen voorwerpen uit een verloren tijd leidt. Met de titel "À la recherche du temps perdu" verwijzen de kunstenaars naar de 7-delige gelijknamige romanreeks van Marcel Proust (1871-1922), een serie boeken die zo beroemd is dat zij in Frankrijk simpelweg met *La Recherche* wordt aangeduid. Proust wist als geen ander de herinnering aan een verloren tijd terug te halen in al haar details. De muffige geur van zijn grootmoeders kamer wordt bijna waarneembaar tijdens het lezen, evenals de haast ondraaglijk stilte van lege vertrekken en de vertraagde tijd.

Eenzelfde melancholie overvalt je bij het zien van de kunstwerken van Groenewoud en Buij. Ter hoogte van de Harense buurt Mikkelfhorst word je bij de hand genomen en de geschiedenis van deze plek ingetrokken. Doordat de bronzen voorwerpen mooi meekleuren met de natuur en deels verstopt zijn, is deze visuele geschiedenisles ook erg geschikt voor kinderen. Een grote zwerfkei uit de ijstijd

ligt aan het begin van de route verstopt onder een boom. Achtereenvolgens kun je een oud melkpak spotten, ligt er ergens een vergeten handschoen op een bankje en een leeuwensteen in het gras, is een grote milkshakebeker onder een bankje terechtgekomen, ligt er een vuilniszak in een heg en een wagenwiel, melkbus en klokbeker tussen de bomen. Een petroleumblik is op een straathoek achtergelaten en een pak oud papier is naast een bankje geëindigd. Uiteindelijk ligt er ook nog een kapotte voetbal in de sloot.

Vergroot en voor eeuwig in brons verstilld zijn deze uit verschillende tijdperken stammende objecten hier in de natuur geplaatst. Verloren of achteloos achtergelaten toen ze geen gebruiksfunctie meer hadden voor de mens. Precies dat moment wilden de kunstenaars vangen: het niemandslandtijdperk, waarin een object nog niet tot geschiedenis of modieuze retro vintage is gaan behoren. Vooruitgang is goed, wordt ons altijd verteld. Maar te midden van de in 1995 aangelegde wijk Mikkelfhorst ogen veel van deze al geërodeerde gebruiksvorwerpen als verloren tijdreizigers. Sommige verwijzen naar het directe verleden van deze streek, waar ooit buitenhuis *De Mikkelfhorst* stond. Andere, meer eigentijdse voorwerpen dienen als toekomstige geschiedenis, voor nieuwe generaties.

Het bijzondere GELUK

Uitmaken

Door **Chantal Kuipers**

'Ik denk dat we elkaar niet meer moeten zien.'
We zitten in het park op een bankje.
Ik zeg het aarzelend omdat ik niet weet of dit echt is wat ik wel. Het is meer iets dat me verstandig lijkt om te doen want hij is twaalf jaar jonger en bijna net zo oud als mijn zoon. 'Nee, ik weet het zeker, we moeten elkaar niet meer zien.' Hij bijt op zijn lip terwijl ik het zeg.
Plots heb ik spijt. Een misselijk gevoel overvalt me. In mijn hoofd was het een goed plan. Ik zou mijn leven oppakken zonder hem, maar nu het zover is moet ik bijna spugen van ellende. Waarom wilde ik dit nog maar? Hij moet nog één keer naar me lachen met zijn prachtige lach. Kunnen we niet gewoon ons leven lang samenblijven en wat zegt leeftijd nog maar? Tot ik me bedenk dat hij nog met vier studenten in een huis woont en dat mijn zoon zijn vriend zou kunnen zijn.
'Ik weet niet wat ik moet zeggen, misschien heb je gelijk maar ik ga je zo missen.' Hij trekt de pluisjes van zijn sportjas af. Ik trek mijn wenkbrauw omhoog. Nooit heeft hij gezegd dat 'ie me zou missen. Hooguit dat hij me leuk gezelschap vond, maar nooit dat hij mij zou missen. Ik denk eraan dat missen iets goeds is omdat je dan weet hoe fijn het was met iemand

om je heen.
'Ik ga jou ook missen.' In mijn hoofd denk ik aan alle keren waarop hij mij aan het lachen maakte. Dat hij alle snoepjes in één keer in zijn mond deed en dat hij me op zijn rug droeg als ik te veel had gedronken.
'Mag ik je dan nog een keer uitnodigen om te wandelen?' Ik kijk hem zwijgend aan. Niets zeggen is nog altijd een goede tactiek om niets te zeggen waar ik spijt van zou kunnen krijgen. Ik denk eraan dat wandelen onschuldig is en dat we nooit eerder hebben gewandeld.
'Misschien zeg ik nee, als je me uitnodigt.'
De woorden verdwijnen in de wind. Het is het stomste antwoord dat ik kan geven.

'Chantal', hij roept me na terwijl ik bij hem wegloop. Tranen die hij niet mag zien vallen op mijn blauwe jas.
Ik draai me om. 'Misschien zeg je ja' en hij lacht. Zijn eeuwige prachtige lach die ik voor altijd zal missen.

Fier strijdt tegen **GEWELD**

Door **Arnold de Meijer** ism **Robert van Bergen** Fotografie **Chico Bolt**

Fier is een landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties en biedt hulp bij loverboyproblematiek, eer gerelateerd geweld, mensenhandel, kindermishandeling, huiselijk geweld, seksueel geweld en vroegkinderlijke trauma's. Willemijn van Dam (41) werkt sinds anderhalf jaar op de communicatieafdeling van Fier.

'Onze missie is het stoppen van geweld, het voorkomen van geweld en hulp bieden bij de gevolgen van geweld', vertelt Willemijn. 'Als mensen bij ons worden aangemeld, kijken we eerst wat er acuut nodig is. Sommigen bevinden zich in een onveilige situatie. Daar willen we ze eerst uit hebben, bijvoorbeeld door beschermde opvang te bieden. Daarna doen we een diagnostische intake en gaan we op zoek naar een passende aanpak. In veel gevallen hebben mensen langdurig geweld meegemaakt en hebben ze last van traumaklachten. Bij Fier kunnen ze daar hulp bij krijgen, bijvoorbeeld in de vorm van traumabehandeling.'

Veiligheid

Fier is gespecialiseerd in het bieden van veiligheid en bescherming bij zeer ernstige dreiging. 'Voor veel (jonge) mensen zijn wij de laatste strohalm. Het duurt vaak heel lang voordat mensen hulp vragen. Het vertellen van het verhaal is vaak al moeilijk. Onze anonieme chatservice (chatmetfier.nl) biedt soms uitkomst. Veel bezoekers van onze chat praten daar voor het eerst over hun probleem. Wat wij zien is dat door corona het aantal hulpvragen enorm is toegenomen. Doordat mensen in deze tijd meer thuisgebonden zijn en dichter op elkaar leven, neemt de spanning toe en dat escaleert regelmatig.'

Trots, trauma, toekomst

'Naast het inzetten op veiligheid en bescherming en geweldsbeheersing, richten wij ons op de toekomst. Je moet namelijk niet alleen het probleem oplossen of beheersbaar maken, maar ook perspectief bieden. Als de acute problemen zijn opgelost gaan we kijken naar hoe nu verder. Naast traumabehandeling zetten we dan ook in op het ontwikkelen van vaardigheden, onderwijs en maatschappelijke participatie en werken we aan de weerbaarheid en een beter zelfbeeld. Onze kernwoorden: trots, trauma, toekomst.'

Sophie

Een goed voorbeeld daarvan is de 15-jarige Sophie, zoals gemeld in het voorjaarsnummer 2018 van het Fier Magazine.

"Mijn vriendinnen sturen mij vaak brieven. Brieven met leuke verhaaltjes of grappige anekdotes. Als ik eenzaam of verdrietig ben, lees ik deze teksten door. Het troost me en daarna voel ik me vaak een stuk beter. Voor kinderen die een moeilijke tijd doormaken, maak ik potten met vrolijke spulletjes. Ik vind het belangrijk om positief te blijven. Met opgeven bereik je niets. Door elkaar zo nu en dan op te peppen, kunnen we het leven een stuk draaglijker maken"

Met iets goeds bezig zijn

Hoewel Willemijn als communicatie- en pr-functionaris geen directe rol heeft in het behandeltraject, is zij enorm gemotiveerd. 'Heel mijn werkzame leven heb ik voor non-profitorganisaties gewerkt. Ik vind het fijn om met iets goeds bezig te zijn. Ik zie het als mijn taak om de oorzaken van geweld, de daders en de slachtoffers een gezicht te geven, bij te dragen aan het bespreekbaar maken van geweld en het doorbreken van taboes. Als ik dan zie waartoe onze cliënten allemaal in staat zijn, zie ik dat onze holistische aanpak werkt. Wij zitten gelukkig niet vast in theorieën. Wij pakken alles integraal aan, en dat wat werkt gebruiken we.'

Participeren

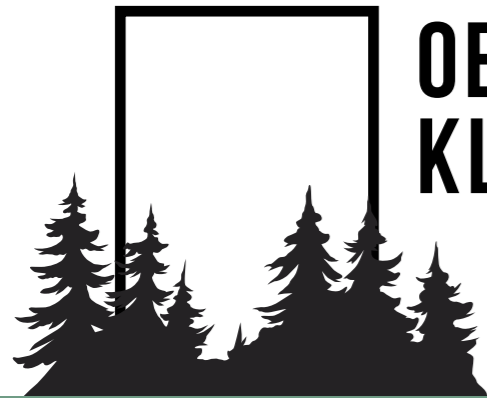
'Om geweldspatronen te doorbreken, is het belangrijk dat mensen positieve ervaringen opdoen, participeren in de maatschappij. Door het meegemaakte geweld hebben veel cliënten een erg laag zelfbeeld. Bij Fier gaan ze naar school, halen diploma's, doen werkervaring op in de sociale ondernemingen van Fier of bij externe bedrijven, doen aan sport, ontwikkelen gezonde vriendschappen. Allemaal succeservaringen die bijdragen aan een mooie toekomst, een zelfredzamer leven.'

Janine

In het eerder al aangehaalde magazine staat ook het verhaal van Janine, moeder van een dochter, die zich nu inzet voor andere moeders.

"Sinds een jaar woon ik samen met mijn dochter bij Fier. De situatie thuis was niet meer veilig. Mijn inmiddels ex-partner heeft mij meerdere keren mishandeld. Door mijn heftig verleden ben ik angstig en verdrietig, maar voor mijn dochter probeer ik sterk en positief te blijven. Ik wil haar het goede voorbeeld geven. Haar laten zien dat we er met elkaar iets van kunnen maken. Samen met een vrijwilliger ben ik een inzamelingsactie voor andere moeders en kinderen bij Fier gestart. Door oproepen op sociale media te plaatsen, verzamelen we praktische spullen, zoals rompertjes, melkflessen, spenen en slaapzakken. Ik vind het zorgelijk dat veel moeders geen of weinig geld hebben voor deze spullen. Ze vormen de basis voor goed moederschap. Op mijn kamer is het door deze actie regelmatig één groot feest. Alle moeders en kinderen komen dan bij mij langs om gratis te shoppen. Van deze momenten word ik altijd erg blij. Het is een goed voorbeeld van hoe we de wereld met zijn allen een stukje mooier kunnen maken." ♦

OET KLOOSTERHOLT

Door Dick Bijmolt

PIETER EN HILDE

De woonvorm voor verstandelijk beperkten stond in een klein slaperig dorpje, midden in het Groningse platteland. Het was wat verouderd, met grote ruimtes voor de groep en kleine kamers voor de bewoners. Elders woonden de mensen al in appartementen met eigen sanitair en een keukentje. Vandaar dat de toeloop van nieuwe cliënten stagneerde en er steeds meer lege plekken ontstonden. Maar op een dag diende Pieter zich aan.

Pieter week af van de doorsnee bewoners die hier woonden. Hij was jong en avontuurlijk en van hoog niveau. Zo kon hij zich prima uiten, wist wat hij wilde. In die zin was hij afwijkend van de anderen, veelal mensen met het syndroom van Down. Deze woonden vaak al jaren in dezelfde samenstelling in de groep. Het dagelijks leven kende een vast patroon waar ieder zijn vaste plek had, wist wanneer welke corveetaak moest worden gedaan. Op zondag gingen ze groepsgewijs naar de kerk. Orders van de begeleiding werden gehoorzaam uitgevoerd. Alleen Jan, een autist, scheurde om de zoveel tijd zijn kleren kapot omdat er ergens in hem om de een of andere reden kortsluiting ontstond.

In de kennismaking presenteerde Pieter zich voorbeeldig en er leek geen reden hem te weigeren. Toch bleek al gauw dat zijn figuur zich lastig liet inpassen in de versterkte gemeenschap. Hij gaf veelvuldig weerwoord op de begeleiding, die dit niet gewend was. Hij bepaalde zelf wanneer hij zich ging douchen, deed soms het corvee niet. Of kwam niet opdagen bij het eten omdat de lokale patatboer er ook nog was. Dit zorgde bij de begeleiding voor stress,

gewend als ze waren alles in de hand te hebben. Net als bij Marie, een vrouw van in de veertig die twee volwassen kinderen elders had en kort na Pieter hier kwam wonen. Die wilde notabene op zaterdagavond naar de disco in een dorp verderop. En in de nacht weer terugkomen. Gekker moest het niet worden.

Pieter raakte bevriend met Hilde, een vrouw van in de veertig met Down. Het was een combinatie die je niet zou verwachten. Omdat zijn niveau veel hoger was dan het hare, op eigenlijk alle vlakken. Omdat hij veel jonger was. Er was onvrede over bij het personeel maar ook bij de familie van Hilde. Die waren furieus dat dit kon, want er was het zware vermoeden dat er ook seks in het spel was. Voor Hilde was dat vermoedelijk voor het eerst, bij Pieter durf ik het niet te zeggen. In ieder geval zagen ze beiden geen problemen in hun relatie.

Uiteindelijk bleek het wonen voor Pieter niet houdbaar in deze setting. Hij werd ook steeds overheersender naar de andere mensen, agressief naar het personeel. Tenslotte brak de dag aan dat hij definitief vertrok naar een andere setting. Bij het afscheid stond Hilde te huilen, ze was er kapot van.

Dit alles is vele jaren geleden. Hilde is allang overleden. Nog steeds weet ik niet goed wat ik van hun relatie moet denken. Hadden we het moeten verbieden, maar mag dat zomaar? Ik ben er nog niet uit.

Warme jassen en schoenen voor dak- en thuislozen

Door Frits Croes Fotografie Theo Koelmans

Projectbegeleider Tjip Schotanus (62) en gastvrouw Paula Rudolph (61) van dak- en thuislozenopvang Kommarin in Assen hebben vorig jaar via Kansfonds een aanvraag ingediend. Het steunt projecten waarin wordt omgezien naar de meest kwetsbaren in onze samenleving, zoals dak- en thuislozen.

Paula: 'We krijgen heel vaak de vraag naar jassen en schoenen. Vanuit de kringloop (Loods18) kunnen we ze altijd wel broeken, T-shirts, ondergoed en sokken aanbieden, maar goeie jassen en schoenen eigenlijk nooit.'

Helemaal in deze coronatijd moesten de daklozen langer buiten blijven dan ze wilden en konden ook niet in winkels terecht. Des te hoger de nood aan warme kleding.

Tjip: 'De aanvraag werd eind februari toegekend voor een bedrag van vijfduizend euro. Paula vult aan: 'We hebben een offerte opgevraagd bij bedrijfskledinghuis I.S.T. in Assen. Van dat bedrijf hadden we al eens eerder kleding en schoenen gedoneerd gekregen, dat was degelijk spul, we zijn toen heel erg gematst en nu ook weer.'

Tjip: 'Wij van Kommarin bepalen zelf wie de kleding het hardst nodig heeft. We denken met vijftig paar schoenen en vijftig jassen zeker nog twee winters vooruit te kunnen en dat we er dan ook wel zo'n beetje doorheen zijn.'

Kerkgemeenschappen en corona

Door **Fokko Oldenhuis**

In deze column praat ik u bij over de vraag hoe je als kerk en moskee om moet gaan met de vrijheidsbeperkingen van de afgelopen anderhalf jaar.

Als u deze column leest is misschien het ergste van de pandemie alweer voorbij. Laten we het hopen. Ik praat u bij als jurist, maar probeer (te) juridisch taalgebruik te vermijden.

Onze Grondwet kent tal van basale rechten aan ons toe: vrijheid van godsdienst, meningsuiting, demonstratie, vergadering en onderwijs alsook het recht op privacy.

Deze grondrechten zijn min of meer heilig. Dat wil echter niet zeggen dat ze helemaal niet mogen worden beperkt. In coronatijd is dit veelvuldig gebeurd. Vanaf 16 maart tot 1 december 2020 vonden de beperkingen hun basis in noodverordeningen. Daarin stond dat bewoners van zorgcentra geen bezoek mochten ontvangen, scholen en universiteiten dichtgingen, winkels en horeca-inrichtingen werden gesloten, particulieren maximaal maar twee personen op bezoek mochten hebben, enz., enz. De Grondwet zegt evenwel dat alleen een wet afkomstig van regering, de Tweede en Eerste Kamer, grondrechten mag beperken. Daarom is op 1 december 2020 de Tijdelijke Wet Maatregelen Covid-19 ingevoerd. Op basis van deze wet kan de regering rechtmatig de anderhalve-meter-afstandsregel opleggen. En kan de minister van Volksgezondheid winkels, horecabedrijven, pretparken, theaters en bioscopen sluiten en evenementen verbieden. Ook kan de minister op grond van de covidwet een maximum stellen aan de groepsgrootte bij bijvoorbeeld bruiloften en begrafenissen. Opvallend genoeg kan de minister geen beperkingen opleggen aan bijeenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard binnen gebedsruimten zoals kerken, moskeeën en synagogen. Waarom gebedsruimten anders behandelen dan theaters en bioscopen of evenementen? Het virus ligt daar toch evenzeer op de loer. Bij mij leeft sterk de indruk dat de regering bang was hiervoor in de Eerste Kamer geen steun te krijgen. De christelijke fracties waren hard nodig voor een meerderheid voor de covidwet. Maar had het die partijen niet gesierd als zij zich solidair hadden verklaard met de rest van de

bevolking? Hoe dan ook, het kabinet besloot te gaan 'polderen' met de geloofsgemeenschappen. Die zouden zich op vrijwillige basis moeten houden aan de maximum groepsgrootte van dertig personen. Voor het merendeel hebben die zich van hun beste kant laten zien! Dat mag best eens hardop gezegd worden. Zij hebben hun naaste zien staan. Daartoe ben je op aarde. Zij beseften dat we als samenleving een *pandemie* aan het bestrijden zijn en dat er van structurele en permanente inperking van vrijheid van godsdienst in het geheel geen sprake is.

Helaas hebben niet alle kerken zich zo goed gedragen. Door het deloyale gedrag van enkele 'dissidente' geloofsgemeenschappen is veel van de bestaande goodwill verloren gegaan. Dat zouden de geloofsgemeenschappen in de toekomst weleens kunnen bezuren. Een uitzonderingspositie mogen ze niet nog eens verwachten. Voorgesteld is inmiddels om de bestaande sluitingsbevoegdheid van gebouwen die een infectiehaard vormen uit te breiden naar ook gebedsruimten. Dat zou een eerste voorteken kunnen zijn. Tegen 'dissidente' kerken zeg ik: 'Ken je verantwoordelijkheid en sluit de rijen.'

Geluk

Volgens het *World Happiness Report* voor 2021 is dit de top 10 van de gelukkigste landen:

1. Finland	6. Zweden
2. IJsland	7. Duitsland
3. Denemarken	8. Noorwegen
4. Zwitserland	9. Nieuw-Zeeland
5. Nederland	10. Oostenrijk

Wat meteen opvalt is dat het EU-lidmaatschap helpt: Finland, Denemarken, Nederland, Zweden, Duitsland en Oostenrijk plukken rijpe vruchten van deze unieke coalitie. IJsland en Zwitserland zijn weliswaar geen lid, maar als Europese landen wel nauw betrokken bij de goede zaak. Verder is het zo dat de sociaaldemocratie staat voor puur geluk. Behalve IJsland hebben alle landen een rijke socialistische traditie, die voor welvaart en stabiliteit heeft gezorgd. Inmiddels duurt het *bashen* van de socialistische moederpartijen door verweerde onverlaten al bijna een halve eeuw, wat ronduit ondankbaar is. Daarnaast bewijst deze lijst dat hoge belastingen goed zijn. Je kunt er fijne dingen mee doen voor de mensen, zoals levensloopbestendige huizen bouwen, veilige wegen aanleggen, veel aan cultuur doen en goed onderwijs geven. Snotapen die pleiten voor belastingverlaging hebben geen verstand van geluk - wel voor hun eigen geluksaandeel, niet voor het BNP-geluk.

Ook staat vast dat winterdepressies niet bestaan. Juist de landen met lange, donkere, koude winters zijn oververtegenwoordigd. Klassieke zomerlanden als Italië en Griekenland, geliefd vanwege hun veronderstelde ongecompliceerde landleven, staan niet eens in de top 20. Tevens valt op dat de landen overwegend protestant zijn. Dat is geen toeval, want de protestantse god is de beste. Hij is onkreukbaar, heeft geen humor en is in het dagelijks leven streng en rechtvaardig. Tegenover Hem sta je nederig alleen, zodat je het samen met je eveneens nederige landgenoten moet rooien. Als katholieke natie bungelt Oostenrijk natuurlijk niet voor niets onderaan.

Tenslotte hebben maar liefst vijf landen uit de rij een koningshuis. Een koning of koningin maakt je gelukkig, omdat ze met je meeleven. Op-leven, zogezegd. Een lintje, een pintje, een koningskindje: ja, alles kan een mens gelukkig maken. Ik wil dan ook besluiten met het *Wilhelmus*.

*Wilhelmus van Nassouwe
ben ik, van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik, vrij, onverveerd,
den Koning van Hispanje
he-e-eb ik altijd geëerd.*

JAAP KROL

Fokko Oldenhuis is universitair hoofd-docent vermogensrecht en bijzondere hoogleraar Religie en Recht aan de Rijksuniversiteit Groningen

HELDENSOKKEN MAKEN DE WERELD MOOIER

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Wim Mijlof**

'Alleen in Nederland al zijn 58.000(!) mensen afhankelijk van kledinginzameling voor hun kleren en comfort. Sokken worden vaak na gebruik weggegooid en zijn juist het hardst nodig', aldus een woordvoerder van het Leger des Heils. Van de daklozen op de straat tot hele gezinnen in verborgen armoede. Gek genoeg zijn ondergoed en sokken de meest gevraagde kledingstukken van daklozenorganisaties. Let's do Goods is daarom een sokkenactie begonnen.

'Op tien oktober vorig jaar, de Wereld Daklozen Dag zijn we in Tilburg begonnen', vertelt Niels Hermus, initiatiefnemer van Let's do Goods. 'Kunstenaars van de straat ontwerpen de sokken en creëren daarmee hun eigen podium. Voor elk paar sokken dat we verkopen, schenken we een paar aan hen die dit het beste kunnen gebruiken. Uiteindelijk willen we op de Wereldarmoededag 17 oktober 2021 58.000 paar sokken hebben geschonken.'

Goeddoen voor een ander

'Sokken zijn natuurlijk iets heel simpels, en dat maakt het juist zo interessant. Niemand staat er bij stil dat voor iemand iets vanzelfsprekends als een paar sokken juist niet vanzelfsprekend is. Dat is natuurlijk ook een reden waarom we juist voor sokken gekozen hebben en noemen ze dan ook heldensokken.'

Volgens Niels Hermus staat de sok vooral symbool voor de missie van Goods. 'Welvaart en kansen in de wereld zijn oneerlijk verdeeld. Zelfs in het welvarende westen zijn er grote verschillen en verdwijnen mensen vanaf een bepaald punt simpelweg van het netvlies van de samenleving. Goods wil de wereld samen mooier maken. Op sokken en tegelijkertijd mensen inspireren iets goeds voor een ander te doen. 'Maar juist door de sok hiervoor als symbool te gebruiken maken we het luchtiger.'

Groninger sok

Inmiddels zijn er zes steden met een eigen sok, Amsterdam, Breda, Utrecht, Rotterdam, Tilburg en Nijmegen. Ook Groningen beschikt binnenkort over zijn eigen sok, ontworpen door Juan David Podesta Bravo (60). 'Toen ik aan de Academie Minerva studeerde heb ik ook een grafische opleiding gedaan. Balans en harmonie is in grafiek heel belangrijk', vertelt Podesta. 'Een sok moet wel kwaliteit hebben. Hij moet lang meegaan, mag niet snel vochtig worden. Het ding zit om je voet en staat het dichtst bij de aarde. In mijn ontwerp heb ik met een aantal dingen rekening gehouden. Hij moet vrolijk zijn, vorm en kleur moeten elkaar ondersteunen. Daarnaast moet er beweging in zitten, want je voeten zijn uiteindelijk ook altijd in beweging. Vier het leven, moeten ze eigenlijk uitstralen. Als mensen mijn sokken aantrekken moeten zij een gevoel van kracht krijgen. Volgens mij is dat aardig gelukt', zegt hij met een trotse glimlach op zijn gezicht. Op 10 oktober 2021 (Wereld Daklozen Dag) wordt de complete collectie in het bijzijn van de kunstenaars onthuld in het Textielmuseum in Tilburg. ♦

Doesburg autoverhuur

Van sjoband tot aanhangwagen

Door **Robby Bakker** Fotografie **Theo Koelmans**

Klokslag half elf stap ik het kantoortje van autoverhuurbedrijf Doesburg binnen. Hoge vensters verschaffen een blik op het zonovergoten terrein waar een verscheidenheid aan voertuigen geparkeerd staan. Eigenaar Jan Doesburg (47), die het bedrijf tezamen met zijn broer, zus en twee medewerkers bestiert, verhaalt op innemende wijze over zijn zaak en zijn binding met De Riepe.

Opa

'In 1955 schreef mijn opa zich officieel in bij de Kamer van Koophandel als autoverhuurbedrijf', vertelt Jan terwijl hij mij een kop koffie aanreikt. 'Hij begon in de Prof. Rankestraat, een zijstraatje van het Damsterdiep. Omdat weinig mensen toentertijd een auto bezaten, kon hij zijn huurauto's gewoon in de straat parkeren. Mijn oma regelde de huurcontracten aan de keukentafel.'

Mobiliteitsbehoefte

Doesburg probeert zoveel mogelijk in te spelen op de mobiliteitsbehoefte in en rondom de stad Groningen. 'Onze klanten zijn van diverse pluimage. Naast het verhuren van personenauto's en verhuisbusjes, werken we veel met MKB-bedrijven, maar ook met grotere instellingen zoals

het UMCG, de RUG en de Hanzehogeschool. Kwaliteit en service staan voorop, benadrukt Jan. De auto's zijn naast ons gereedschap ook onze visitekaartjes. Het is voor beide partijen van belang dat iedere wagen schoon en verzorgd meegegeven wordt.' Wanneer ik hem naar zijn klanten vraag, begint Jan te glunderen. 'Het persoonlijk contact is een van de fijnste dingen. We proberen altijd een persoonlijke klik te maken. We hebben zelfs derde generatie klanten, dat is erg bijzonder.'

De Riepe

'Met ons bedrijf staan we midden in de samenleving', legt Jan uit. 'We zien dus dat er ook mensen zijn die het moeizaam afgaan. In onze beleving is De Riepe, behalve nuttig voor degene die het verkoopt, ook heel waardevol. Dat ondersteunen wij graag. Als we allemaal een klein beetje doen, kan het zoveel leuker zijn', besluit Jan met een glimlach.

Doesburg autoverhuur is lid van De Riepe Businessclub

BIE PAD EN WEG

door Ido Dijkhuis

Kruiswoordcrypto

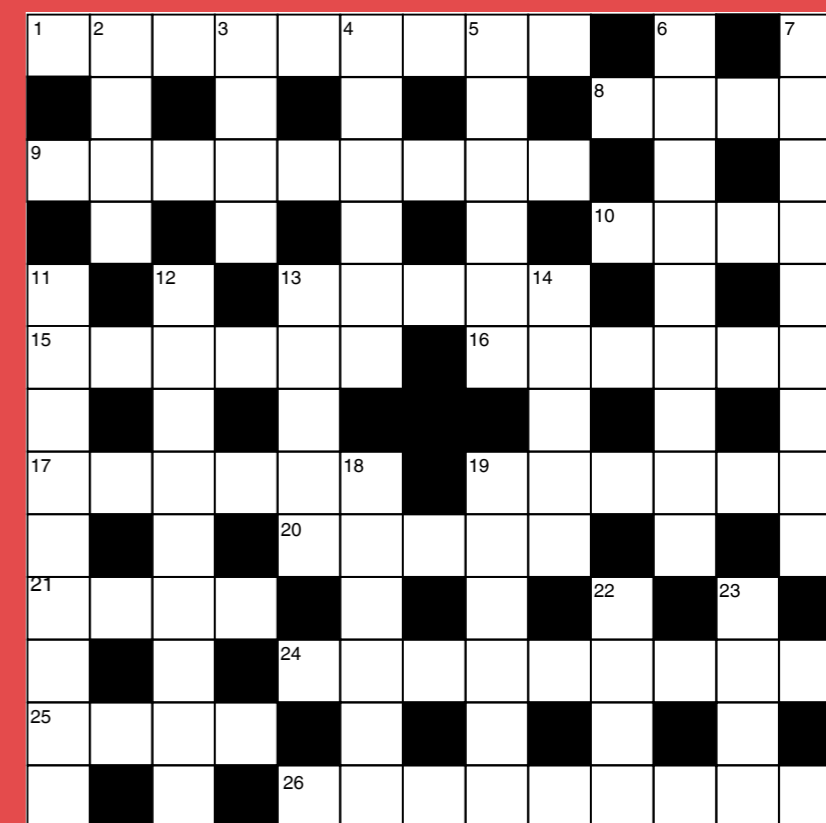
Door **Luuk Kobes**

Horizontaal

- 1 Kip met zwemdiploma
- 8 Keukenhofster
- 9 Doe je als je iemand betaald wilt zetten
- 10 Filmopname 13 Belgische ui
- 15 Warme genegenheid
- 16 Duivinnenliefhebber 17 Voldoende
- 19 Plaats(en) in Gelderland 20 Autotype
- 21 ...come, ...go
- 24 Gedeeltelijk ontbloot
- 25 Loodvrij betaalmiddel
- 26 Compleet naakt

Verticaal

- 2 Griekse beginletter 3 Kunstzinnig dier
- 4 Schrikachtig hoofddeksel
- 5 Gelauwerde binnen de vereniging
- 6 Helicopterview 7 Karikatuur
- 11 Pijpenstelen 12 Elleboogontsteking
- 13 Woningaanduiding
- 14 Muzikale vruchten
- 18 Uitgevoerd en afgerond
- 19 Smerig goedje
- 22 Vermenigvuldigingsteken
- 23 Toneelstukje

De oplossing vindt u op pagina 27

HOROSCOOP

Illustratie Paul Kimkes

Steenbok 22 december – 20 januari

Dikwijls laten we andere mensen onze beslissingen beïnvloeden in plaats van naar de stem van ons eigen kenvermogen te luisteren. Het resultaat is dat we onszelf verloochenen. Ontdek de schat aan kennis die jij van binnen behelst. Een cursus meditatie zal deuren openen en je dichtert tot jezelf brengen.

Waterman 21 januari – 19 februari

Dit is een tijd van onverwachte wendingen. Je hebt misschien het gevoel dat je de laatste tijd bent gestagneerd, maar niets is minder waar. Je bent enorm gegroeid in de laatste maanden, Waterman. Stijg boven de fluctuaties uit en eer de zielenlessen die je verworven hebt.

Vissen 20 februari – 20 maart

Hoop en genezing is deze maand een groot thema voor Vissen. De reis die je hebt afgelegd zat vol uitdagingen. Blijf door de ogen van wijsheid naar het verleden kijken, elke ervaring heeft je immers geholpen om op zielsniveau te transformeren. Onthoud dat je een machtig, grenzeloos wezen bent.

Ram 21 maart – 20 april

Je maakt je veel zorgen over hoe alles zou moeten zijn. Als gevolg hiervan raak je geobsedeerd door de behoefte aan perfectie. Onthoud dat er altijd meer dan één manier is om in bepaalde situaties te navigeren. Door dit te doen, zullen de juiste oplossingen vanzelf verschijnen.

Stier 21 april – 21 mei

Iets loslaten waarin je hebt geïnvesteerd is zelden eenvoudig. Maar als je bedenkt dat je niets meer kunt bijdragen, kun je maar beter de juiste beslissing nemen. Richt je energie liever op dat wat komen gaat en wees dankbaar voor de lessen die je de afgelopen tijd geleerd hebt.

Tweelingen 22 mei – 21 juni

Als mens zijn we begiftigd met twee stemmen: de stem van de rede en de stem van intuïtie. Welke is dominant in jou? Is overdenken een van je sterkste kanten? Maak het jezelf gemakkelijk en luister naar je gevoel. Vertrouw erop dat de beslissing waartoe je wordt geleid de juiste is.

Leeuw 23 juli – 23 augustus

Vaak hebben we de neiging om problemen vanuit de lens van onze eigen ervaringen te beoordelen en daarbij de raadgevingen van andere mensen te negeren. Voer eens een open en oprecht gesprek met een naaste. Het zal je kijk op je persoonlijke problemen op gunstige wijze omvormen.

Maagd 24 augustus – 22 september

Op het gebied van werk en inkomen gloren er positieve veranderingen aan de horizon. Ondanks alle turbulentie die je het afgelopen jaar hebt moeten doorstaan, zullen je engelengeduld en toewijding zich op de lange termijn terugbetalen. De kost gaat voor de baat uit!

Weegschaal 23 september – 22 oktober

Toeval bestaat niet, Weegschaal. Het plan dat het universum je belooft is onberispelijk en tot in perfectie geschreven. Fijnbesnaard als je bent voel je wellicht dat er grote veranderingen staan te gebeuren. Verzet je niet. Het zal je leven veranderen op manieren die je nooit had kunnen bedenken.

Schorpioen 23 oktober – 21 november

Genezing is zelden een lineair proces. Het komt met onvoorziene wendingen die het spel van het leven veel interessanter maken dan het gewoonlijk is. Wees dankbaar voor alles wat het in je ontwaakt heeft. Evalueer deze spirituele reis, zo ontwikkel je een diepere band met je eigen psyche.

Boogschutter 22 november – 21 december

Een onwankelbaar geloof in je eigen potentieel zal je helpen om gaandeweg wonderen tot stand te brengen. Overvloed wordt de komende maand een groot thema voor jou. Toch zijn het niet alleen deze winstmarges die je op dit moment eert, dankbaarheid toon jij eveneens voor je immateriële zegeningen.

Kreeft

22 juni - 22 juli

Oude patronen voelen wellicht veilig aan, maar veiligheid leidt zelden tot groei. Het is tijd om de boel eens op te schudden, Kreeft. Wees niet bang om de sprong in het diepe te wagen. Je gedrevenheid zal je verrassende inzichten schenken en je ondergestofte intuïtie oppoetsen.

STRAATKLINKERS

ONDANKS CORONA OPVANG BIJ OPEN HOF

Door Arnold de Meijer Fotografie Frits Blom

Als je weinig geld hebt, verslaafd bent, dakloos bent, als je geen vrienden of familie hebt op wie je kunt terugvallen, dan is het goed dat er een plaats is waar je mensen kunt ontmoeten die voor jou openstaan, die jou steunen en jou inspireren om kracht te hervinden, om verder te gaan. De Open Hof is die plek in Groningen. >>

De huiskamer van de Open Hof is leeg. Waar het ‘s ochtends normaliter een komen en gaan is van dak- en thuislozen, waar gezellige gesprekken gevoerd worden en de geur van vers gezette koffie hangt, heerst nu stilte. Juist voor deze groep van kwetsbare mensen, laat corona heel duidelijk sporen na.

Eenzaam door corona

‘Veel dak- en thuislozen zijn eenzaam en door corona zien we dat weer de kop opsteken’, vertelt Lonneke van den Brink (55), vrijwilligerscoördinator bij de Open Hof. ‘Fysiek contact zoals een arm over de schouder, kan niet meer. Door elkaar minder te zien wordt de afstand tussen bezoekers, medewerkers en onderling toch voelbaar.

Veerkracht

Volgens Lonneke zijn dak- en thuislozen gewend om in moeilijke tijden te overleven. ‘Ook nu maken zij er het beste van. Ik bewonder de veerkracht en onverzettelijkheid van mensen waarmee zij zich in deze tijd overeind weten te houden. Een van hen zei dat hij al tien jaar op straat leeft, in de buitenlucht en dus minder risico loopt.’

Maatregelen

‘Daarnaast hebben we de nodige maatregelen genomen. Er staan schermen voor de bar, het aantal stoelen is gereduceerd, mondkapje en handdesinfectie is verplicht en

er mogen maximaal twintig bezoekers tegelijkertijd binnen zijn. Normaal ligt dat tussen de veertig en vijftig personen.’ Een deel van de vrijwilligers zit thuis. ‘We hebben de openingstijden aangepast en hebben daarom minder bezetting nodig. Maar de vrijwilligers zijn zo gemotiveerd, idealistisch en vanuit het hart betrokken bij de doelgroep. Zij hebben eigenlijk hetzelfde als ik. In de zestien jaar dat ik hier werk ben ik verslaafd geraakt aan de doelgroep. Ik voel mij veilig in deze groep. De mensen zijn oprecht en direct. Ik word boos als ik al het onrecht zie. Kijk, ik kan de wereld niet verbeteren, maar alle beetjes helpen. Als een persoon per dag met een glimlach de deur uitgaat, is mijn dag geslaagd. Ik hoop dan ook hier te blijven werken tot aan mijn pensioen.’

Nieuwe initiatieven

Juist in deze tijd ontstaan er ook nieuwe initiatieven. ‘Een groep vrijwilligers kookt elke vrijdag een warme maaltijd. Die brengen ze om 10:30 uur hiernaartoe en wij delen dat om 12:00 uur uit aan circa vijftientig bezoekers. Na corona willen we deze service eigenlijk handhaven, want het is natuurlijk hartstikke gezellig om met elkaar te eten.’

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

- Aksion
- Als de zon, tekentherapie
- Bike Centre Dik, Groningen
- Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)
- De Huismeesters, Groningen
- Digno BV, Haren
- Doesburg autoverhuur, Groningen
- Dries Rolde BV
- Dunk
- Forum Groningen
- Gemeente Groningen SoZaWe
- Groningen Seaports
- Groninger Kredietbank
- Ingenieursbureau Wassenaar, Haren
- Klooster Reizen, Haren
- Kluzzenbedrijf Jan
- Kompas Zuidlaren
- Lightwave, Groningen
- Lotus uitvaart, Thesinge
- Metaware BV, Groningen
- Bewindvoering en inkomensbeheer
- Tekentherapie, opleiding en begeleiding
- Van ventiel tot helm
- Nieuws uit Groningen/Drenthe
- Woningcorporatie stad Groningen
- Informatietechnologie
- Van sjarband tot aanhangwagen
- Installatietechniek
- Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg
- Boeken, films en events
- WU is dichtbij
- Havendienstverlening
- Sociale hulpverlening
- Complexe constructies ontwerpen
- Reisbureau
- Veur putjederij in en omt hoes
- Specialist in financiële zorgverlening
- Spirituele opleidingen
- Uitvaartverzorging en -begeleiding
- Cloudoplossingen managementsystemen

- Mamami Helpman
- New Nexus, Tynaarlo
- Noback Ingenieursbureau, Groningen
- Noorderlink, Groningen
- Noorderpoort, Groningen
- Old Burger Weeshuis, Leeuwarden
- 't Oortje Sieraden, Groningen
- Patrimonium, Groningen
- Pinkster schilderwerken, Assen
- Praktikos, Assen
- Preventief Veiligheidsdiensten BV, Groningen
- Rijschool Gerald, Peize
- Rottinghuis aanemingsbedrijf BV, Groningen
- Schaap Strafrechtadvocaten, Groningen
- Schilders de Vries, Groningen
- Stichting Terwille, Groningen
- Tandartsenpraktijk De Verbetering, Groningen
- Tekstlabel Amber Boomsma, Leeuwarden
- Verslavingszorg Noord Nederland, Groningen
- Willem Rietman Interieur Tynaarlo
- Goededoelenkringloop
- IT consultancy- en adviesbureau
- Techn. natuurk. berekeningen en ontwerpen
- Vacatures Noord Nederland
- Beroepsonderwijs in Groningen/Drenthe
- Ontwikkelen op sociaal, cultureel gebied
- Oorbellspecialzaak
- Christelijke woningstichting
- a.a. binnen-/buitenschilderwerk
- Trainingsbureau
- Gastvrij beveiligen
- Auto- en motorrijdschool
- Allround bouwbedrijf in het Noorden
- Strafrechtadvocatuur
- Sterk in duurzaam ondernemen
- Vrij van verslaving
- Gezond begint in de mond
- Freelance schrijfprofessional
- Perspectieven bieden
- Meubilair op maat

Volgende maand in De Riepe:

Bouwdepot: een project vanuit vertrouwen

In 2020 is in verschillende steden in Nederland een pilot geweest voor een nieuw project: het Bouwdepot. Hierbij kregen dak- en thuisloze jongeren een jaar lang een vast maandelijks inkomen, zodat ze een stabiele basis konden bouwen.

En verder:

- Haptotherapie en PMT
- van d' Ambacht naar arbeidsmarkt

Deze zal verschijnen rond 1 augustus 2021

Oplossing puzzel van pagina 23

1	W	2	A	3	T	4	E	5	R	6	H	7	O	8	E	9	N	10	L	11	S	
			L			Z			O		R			8	T	U	L	P				
9	A	F	R	E	K	E	N	E	N							C					O	
			A			L			D		L			10	S	H	O	T				
11	S		12	T		13	A	J	U	I	14	N									P	
15	L					I	E	F	D	E				16	D	O	F	F	E	R		
						A					R						T		O		E	
17	G					E	N	O	E	18				19	Z	E	T	T	E	N		
						R							20	S	E	D	A	N		O	T	
21	E	A	S	Y									24	H	A	L	F	N	A	A	K	T
						G																
26	E	U	R	O																		
						N			20	N	G	E	K	L	E	E	D					

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN
Dagopvang
 Leger des Heils
 Kostersgang 28
 9711 CX Groningen
 tel. 050-313 36 60
 Dagelijks van 12.00 – 17.00 uur

Open Hof
 Spilsluizen 5
 9712 NR Groningen
 tel. 050-312 21 22
 ma t/m vr. 10.00 – 12.00 uur
 zo t/m vr. 19.30 – 21.00 uur
 Zondagavondviering om 18.45 uur

Twaalfde Huis
 Eemskanaal Noordzijde 32a
 9713 AB Groningen
 tel. 050-579 78 45
 Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
 Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
 Algemene opvang
 Van Heemskerckstraat 75
 9726 GH Groningen
 tel. 050-599 14 20, www.hetkopland.nl

Hoendiephuis, voor jongeren
 Noorderstationsstraat 88
 9717 KR Groningen
 tel. 050-599 14 20, www.hetkopland.nl

Ommelanderhuis
 Woonvoorziening (Beschermd wonen)
 Schoolstraat 11
 9712 JP Groningen
 tel. 050-599 14 20, www.hetkopland.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
 Hiddemaheerd 112
 9737 KX Groningen
 tel. 0900-4857545
 058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
 Het Kopland
 Schoolstraat 9
 9712 JP Groningen
 tel. 050-599 14 20, www.hetkopland.nl
 dagelijks 21.00-10.00 uur
 zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
 Aanmelden en binnenkomen om te kijken of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00 uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen 10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3 langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
 Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
 Cornelis Albertsstraat 7
 9901 EJ Appingedam
 tel. 0900-4857545
 www.limor.nl

HOOGEZAND
Sociaal Pension Hoogezand
 Mansholtstraat 1-a
 9602 SB Hoogezand
 tel. 0900-118 88 81
 www.zienn.nl

VEELERVEEN
Reïntegratie-centrum
 De Spetse Hoeve
 Spetsbrugweg 4
 9566 TK Veelerveen
 tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
 LIMOR Woonvoorziening
 Burgemeester Bosscherstraat 10
 9641 NG Veendam
 tel. 0598-615111
 www.limor.nl

LEEK
Crisisopvang Leek
 Oldebertweg 61
 9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
 www.zienn.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
 Papierbaan 60
 9672 BH winschoten
 tel: 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN
Kommarin
 Maatschappelijke Opvang voor dak- en thuislozen Assen
 Havenkade 16
 9403 AH Assen
 tel: 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
 ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
 dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
 Kortdurende opvang en beschermd wonen
 Maria in Campislaan 257
 9406 JG Assen

NIEUW-AMSTERDAM
24-uurs opvang en nachtopvang
 Leger des Heils
 Zijtak WZ 125
 7833 BE Nieuw-Amsterdam
 tel. 0591-551 020

EMMEN
Dagopvang
 Leger des Heils
 Verlengde Spoorstraat 11
 7811 GA Emmen
 tel. 0591-658 233
 Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils
 Beschermd Wonen Boshuis
 Boslaan 138
 7822 EP Emmen

HOOGEVEEN
Dagopvang
 Beukemaplein 14
 7906 AK Hoogeveen
 ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN
Sociaal Pension Drachten
 Stationsweg 118
 9201 GS Drachten
 tel. 0900-118 88 81
 www.zienn.nl

LEEUWARDEN
Dagopvang
 Leger des Heils
 De Tuinen 32
 8911 KE Leeuwarden
 tel. 0900-118 88 81
 geopend 10.00-16.00 uur
 (woensdag 12.00-16.00 uur)

Zuidergrachtswal 15-16
 8933 AD Leeuwarden
 tel. 0900-118 88 81
 geopend 10.00-16.00 uur
 www.zienn.nl

Algemene Opvang
 Nieuweweg 3
 8911 LK Leeuwarden
 tel. 0900-118 88 81
 www.zienn.nl

d' Ambacht
 Cornelis Trooststraat 48
 8932 BR Leeuwarden
 tel: 058-299 99 30
 dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Dagbesteding Werkpro
 Huizumerlaan 101
 8934 BE Leeuwarden
 tel. 0900-118 88 81
 www.zienn.nl

Zorgopvang
 J.H. Knoopstraat 2
 8933 GS Leeuwarden
 tel. 0900-1188881
 www.zienn.nl

Sociaal Pension Hoekstersingel
 Hoekstersingel 51-53
 8922 AM Leeuwarden
 tel. 0900-188 881
 www.zienn.nl

Sociaal Pension Bonifatiusplein
 Bonifatiusplein 19
 8911 JT Leeuwarden
 tel. 0900-188 88 81
 www.zienn.nl

Nachtopvang
 Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
 8911 MA Leeuwarden
 tel. 0900-118 88 81
 www.zienn.nl

Aanloophuis Leeuwarden
 Bagijnestraat 36
 8911 DR Leeuwarden
 tel. 058-212 72 37
 www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en woonvoorziening de Kei
 De Kei 5
 8918 AR Leeuwarden
 tel. 0900-485 7545
 www.limor.nl

ENGWIERUM
 Leger des Heils
 Beschermd Wonen
 Fjellingsreed6
 9132 EN Engwierum

BURGUM
Crisisopvang Burgum
 Prinses Margrietstraat 63
 9251 HB Burgum
 tel. 0900-118 88 81
 www.zienn.nl

HEERENVEEN
Aanloophuis de Brege
 Herenwal 2
 8441 AZ Heerenveen
 0513-625 926
 www.aanloophuisoerdebregel.nl

SNEEK
Sociaal Pension Sneek
 Lemmerweg 53
 8606 AA Sneek tel. 0900-118 88 81
 www.zienn.nl

De Herberg
 Vier kamers voor dak- en thuislozen, verblijf maximaal 2 maanden
 Kloosterdwarstraat 3
 8603 AG Sneek
 Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang Gonggrijpstraat
 Gonggrijpstraat 9
 8607 BD Sneek
 tel. 0515-43 08 12
 www.limor.nl

STRAATKANJERS

Wil voor altijd blijven

Door **Arnold de Meijer**
Fotografie **Frits Blom**

Als slanke vrouw is de in Bulgarije geboren Sevda Atanasova (42) een opvallende verschijning tussen de andere straatkrantverkopers. 'Wat er ook gebeurt, ik wil hier blijven', zo begint zij haar verhaal. Sevda vertelt dat ze inmiddels vijf jaar in Nederland is en een kleine vier jaar De Riepe verkoopt.

'De mensen zijn allemaal zo lief en aardig voor mij. Ze groeten altijd vriendelijk, maken een praatje. Ik voel mij hier goed. Ik mis alleen mijn kinderen. De jongste is inmiddels vijftien en gaat nog naar school in Bulgarije. Mijn oudste zoon is twintig en heeft vast werk in Duitsland. Het is niet gemakkelijk zonder werk of uitkering. Door corona heeft elke Riepeverkoper het moeilijk. Mensen houden afstand. Maar altijd nog beter dan in Bulgarije. Ik wil best terug naar mijn land, maar alleen voor vakantie. Mijn toekomst en dat van mijn kinderen ligt hier. Ik voel me thuis op mijn plekje op het Wielewaalplein. Ik ben nu actief op zoek naar werk, want ik wil geld verdienen voor mijn familie. In Nederland wil ik voor altijd blijven.'